ప్రకృతి రహస్యం

సిద్ధాంతి మల్లికార్జునం

నిరుపేదకుటుంబంలో జన్మించాడు ఆ వ్యక్తి. పుట్టుకతోనే అతడికి తెలివితేటలు పెట్టని సొమ్ములైనాయి. బీదరికంలోనే అతడు పెరిగి పెద్దవాడై స్వబుద్ధి సహాయంతో ఆ దేశాన్ని పాలించే రాజుగారి మన్ననలకు పాత్రుడై అచిర కాలంలోనే ప్రధానమంత్రిపదవినికూడ సంపాదించగలిగాడు. నాటినుండి అతణ్ణి మహామంత్రి యని వ్యవహరించడం పరిపాటైంది.

కొంతకాలానికి ఈ రాజ్యాన్ని పాలించే రాజు మరణించాడు. అతడికి సంతానంలేదు. సకల సిరి సంపదలతో తులతూగే రాజ్యము మహాబల సంపన్నమైన సేన, బంగారంతో బరువెక్కిన బొక్కసము—అన్నీ వారసుడులేక వాపోవు చున్నాయి. ప్రస్తుత మీ రాజ్యభారాన్ని మహామంత్రి మోస్తున్నాడు. కాని ఎంతకాలం? రాజు లేని సింహాసనం, చంద్రుడులేని ఆకాశంలాగుంది. ప్రజల విచారానికి మేరలేదు. 'రాజులేని రాజ్యం' అన్నమాట వారు సహించలేకున్నారు. అందరు వెళ్లి మహామంత్రితో మొరబెట్టుకున్నారు. అతడుమాత్ర మేం చెయ్యగలడు? ఎవరో ఒక వ్యక్తిని సింహాసనంమీద కూర్చుండబెట్టాలి. లేక పోతే ఈ ప్రజల ఆందోళన చల్లారే దెలాగు? ఇప్పుడు రాజ్యమంతా తనచేతిలో వుంది. అనుకుంటే ఈ క్షణంలో తానే రాజుగావచ్చు. కాని ప్రజ లది సహించరు. కలిసి రాకపోతే ఆ పని చివరకు తన ప్రాణకంటకంగా పరిణమించవచ్చు. ఎంతకైనా రాజవంశజుడిమీదనే ప్రజలకు భయ భక్తులు కుదురుతాయి. ఎటుదిరిగీ ఈ రాజ్యానికి ప్రాణం పొయ్యవలసిన బాధ్యత తనమీదనే వున్నదని, చక్కగా ఆలోచించి ఒక రాజవంశజుడికి పట్టాభిషేకం చేశాడు మహామంత్రి. రాజ్యం అన్యాక్రాంతంకాకుండా తప్పించినందుకు ప్రజ లందరు మంత్రి నెంతో శ్లాఘించారు.

యథాప్రకారంగా పరిపాలనాచక్రం తిరుగుతూంది. నానాటికి తనవల్లనే ఈ రాజ్యము ప్రజలు సురక్షితంగా ఉన్నారనే అహంభావం మంత్రిలో పెంపొందసాగింది. ఈ రాజు తన మహిమవల్లనేగా ఇంతవాడైనాడు. ఆ జన్మాంతం తన కతడు కృతజ్ఞుడు కావాలి. ఈ రాజ్యం, రాజు పరిపాలన అన్నీ తన చెప్పుచేతల్లోనే వుండాలి. అది న్యాయం, ధర్మం. రాజు చిన్నవాడు, లోకానుభవంలేని గుడ్డు; తన మాట కతడు అడ్డురాకూడదు. తనకు కష్టసుఖాలు, రాజ్యపరిపాలనాతంత్రము అన్నీ పరిపూర్ణంగా తెలుసు. రాజు, ప్రజలు, వీరందరి క్షేమాభ్యుదయాల కొరకే తను నిరంతరమూ పాటుబడుతున్నాడు తన మాట జవదాటితే ఎవరికిగాని ప్రమాదం వాటిల్లుతుంది. రాజుగాని, ప్రజలుగాని ఈ విషయం ఎరిగినవారే. ఇక తన మాటకుఅడ్డుచెప్పేవారెవరు? అట్లాచేస్తే వారు జీవించగలరా?...... ఈ ఆలోచనలు మంత్రిమనస్సులో బాగా నాటుకున్నాయి. అహంభావం మితిమీరింది. అధికార మదాంధుడైనాడు. తన మాట కడ్డుచెప్పిన వాడిని మరుక్షణమే మారణహోమం చెయ్యమొదలుబెట్టాడు. ప్రజలాతని చేష్టలకు లోలోపల ఎంత ఏవగించుకున్నా పైకి పల్లెత్తుమాట అనలేకున్నారు. రాజు కూడా అంతే. ధర్మబద్ధమైన అధికార చిహ్నం ఒకటి సింహాసన మాక్రమించుకున్న దన్న జ్ఞానం మంత్రికి బొత్తుగాలేదు. రాజుతో ఏమీ ప్రసక్తి లేకుండా, రాజు ఒక అజ్ఞానుడనే భావంతో నిరంకుశ పరిపాలన సాగిస్తున్నాడు మంత్రి- కొద్ది కాలంలోనే అతడికి చండశాసనుడనే సార్థకనామ మేర్పడింది.

మరికొన్ని వత్సరాలు గడిచాయి. రాజు పెద్దవాడైనాడు. తన పదవి, బాధ్యతలు, అన్నీ గ్రహించాడు. రాజనీతివిశారదుడై తనంతటతానే పరిపాలనాచక్రం త్రిప్పగలిగిన సామర్థ్యాన్ని ఆర్జించాడు. ఏ విషయంలోనూ తన ప్రసక్తిలేకుండా, తన నొక సాధారణవ్యక్తికన్న హీనంగా తన మంత్రి చూస్తున్నాడని రాజు గ్రహించాడు. ఇంత

[illegible] భవ
శాలియని, [illegible] ద్భుడు తున్నాడని
తనకు తానే సర్దుకున్నా మంత్రిలో మార్పురాలేదు.
సరిగదా తనమీద నిరసనభావం ద్విగుణీకృతమైంది.
కాటికి కాళ్లు చాచుకునే కాలం సమీపించిన కొద్దీ
మంత్రిలో దురహంకారం, అధికారమదాంధత్వం
వృద్ధిచెందుతున్నాయి రాతు మెత్తనైతే గుర్రం
మూడుకాళ్లమీద నడిచిన ట్లుంది మంత్రిగారి
ప్రవర్తన.

ఇవన్నీ చూచి చూచి రాజుగారికి ఓర్పు నశిం
చింది. మంత్రిపట్ల ప్రజలవైఖరి బాగా అర్థమైంది
రాజుకు. ఒకనాడు కోటలోపల రాజసభను సమా
వేశపరచాడు రాజు. నగర వాసులు, మహాధి
పతులు, సన్యాసులు, ఉద్యోగులు సభాభవన
మలంకరించారు. సభాభవన మధ్యభాగంలో ఒక
తెర వలయాకారంగా కట్టి ఉన్నది. ఆ తెర
కావలి వైపు ఏముస్నదో ఎవరికీ అర్థం కావటం
లేదు. క్షణక్షణానికి అదేమో తెలుసుకోవాలనే
కుతూహలం ఎక్కువౌతూంది సభలోని వారికి.
లోపలి రహస్యాన్ని గురించి తీవ్రంగా విశ్లేషించు
కుంటున్నారు సభికులందరు. కొంత సేపటికి సింహా
సనం మీదికి వచ్చాడు రాజు. సభలోని కోలా
హలం చల్లారింది. నా డెందుకో రాజు చాలా
సంతోషంగా ఉన్నాడు. కారణం దురూహ్యం.

'మహామంత్రి గారెక్కడ' అన్నాడు రాజు
గంభీరంగా.

'ఇదుగో ఇక్కడే ఉన్నాను'అన్నాడు మంత్రి
సగర్వంగా.

'ఒకసారి ఇక్కడికి రాగలరా' అన్నాడు రాజు.
తిన్నగా సింహాసనం దగ్గరికి వెళ్లాడు మహామంత్రి.
అతడట్లు రాగానే సభా భవనం మధ్యనున్న తెరను
తొలగించమని రాజు సైగచేశాడు. తెర తొల
గించారు. లోపల సుందరమైన గోపురముంది. ఆ
గోపురం అతి సుందరంగా రంగులతో అలంకరించ
బడి ముద్దులు గులుకుతూంది. దాని చుట్టూ ఒక
వేదిక నిర్మించబడింది. అప్పుడే రంగులు పూయడం
పూర్తి అయింది గాబోలు తళతళ మెరుస్తూంది.
దాని శిల్పాన్ని ప్రశంసించ లేకపోతున్నారు
చూపరులు. గోపురాన్ని చూచి మంత్రి ఆశ్చర్య
చకితుడైనాడు.

[illegible] . కాని దని
నిర్మాణాని [illegible] లేశమై
నా తన కెరు [illegible] లేదే. ఎంత ధనం ద [illegible]
చేశాడో రాజు. బొక్కసంలోని ధనాన్నంతా
ఈ విధంగా ఖర్చుచేస్తున్నాడు బుద్ధిహీనుడైన
రాజు. తన అంగీకారం లేకుండా ఈ పనిచెయ్య
టాని కితని కెవ రధికార మిచ్చారో?...మంత్రి
ము ఖం లో ఆగ్రహసూచనలు మొలకలెత్తాయి.
కన్ను లెర్రబడ్డాయి. రాజు యివన్నీ గమనిస్తూనే
ఉన్నాడు.

'ఈ గోపురాన్ని ఎవరు కట్టమన్నారు రాజా?'
అన్నాడు మంత్రి కొంచెం కోపంతో.

'నేనే' అన్నాడు రాజు.

'ఎందుకు?'

'ఆవిషయం తేల్చుకోడానికే మిమ్మల్ని యిక్క
డికి రమ్మన్నాను. ఒక చిన్నప్రశ్న అడుగుతాను.
కోపగించు కోకుండా సమాధానమివ్వాడి. అంగీ
కారమేనా?'

'ఆ.'

'ఈ గోపురం బాగుందా ?'

'బాగానేవుంది. శిల్పి ఎవరోగాని మంచి
తెలివితేటలు, అనుభవం కలవాడు.'

'అవును మంత్రీ. చాలా బాగా నిర్మించాడు.
ఆ గోపురంచుట్టూవున్న వేదిక ఉపయోగమేమిటో
సెలవిస్తారా ?'

'దానిమీద నిల్చొని గోపురాన్ని రంగులతో
అలంకరించడానికి.'

'మంచిది. గోపురాన్ని రంగులతో అలంక
రించి తీర్చిదిద్దిన తర్వాత ఆ వేదిక నేంచేస్తారు?'

'తీసివేస్తారు.'

'ఎందుకు ?'

'గోపురం అందచందాలను ఆ వేదిక మరుగు
పరుస్తుంది' అన్నాడు మంత్రి.

'భేష్. ఎంతచక్కగా చెప్పారు మంత్రీ ! ఒక
మాట వినండి. మీరు ఆ వేదికవంటివారు. ఈ
రాజ్యస్థాపన అనే గోపురనిర్మాణానికి దానిపై
పూతలకు ఎంతో చక్కగా ఉపయోగపడ్డారు.
నా అధికారం ఈరాజ్యంలో సంపూర్ణంగా
స్థాపితమైంది. ఇప్పుడీ సింహాసనంమీది నుండి
నన్ను తొలగించగల శక్తిసామర్థ్యా లెవ్వరికీ లేవు.
నామాట కెదురగలే లేదు. నారాజ్యంలోని ప్రజల

ఆదరాభిమానాలకు నేనెంతో పాత్రుణ్ణయినాను. నన్ను భయభక్తులతో గౌరవించనిజీవి నారాజ్యంలో లేదు. నా ఔన్నత్యానికి మీరే కారణం. గోపురనిర్మాణానంతరం వేదిక నిరుపయోగమైనట్లుగా నా ఔన్నత్య నిర్మాణానంతరం మంత్రి అనే వేదిక నిరుపయోగం. ఇప్పుడు దాన్ని అవతల పారవెయ్యాలి.' అని రాజు గంభీరంగా పలికాడు. ఈమాటలు విని మంత్రి తెల్లబోయాడు. పాతిన కొయ్యమాదిరి నిల్చున్నాడు. సభికులందరు రాజు, మంత్రి—వీరిద్దరికి గుడ్లు అప్పజెప్పి కూర్చున్నారు. ఇన్నిమాటలన్న రాజును మంత్రి ఏం చేస్తాడో అనే కుతూహలంతో, సభికులందరు కిందుమీదౌతున్నారు.

'మంత్రీ, నేటితో మీతో మాకు అవసరం తీరిపోయింది. ఇకమీదట ఒక్క క్షణమైనా మీరు మా రాజ్యంలో ఉండరాదు. తక్షణం వెళ్ళిపొండి' అని రాజు ఆజ్ఞాపించాడు.

పదవీచ్యుతుడైన మంత్రి దేశాంతరం వెళ్లిపోయాడు. దారిలో ముసలితనం అతణ్ణి ఎన్ని కష్టాల కాహుతి చేసిందో వర్ణనాతీతం. తిరిగి తిరిగి చివరకొక పల్లె వెలుపల జీర్ణ కుటీరంలో జీవితశేషం గడుప నిశ్చయించుకున్నాడు. అనాథుడైన ఈ పండు ముదుసలిని చూచి జాలిగొనని గుండె లేదు. పల్లెవాసులందరు రోజూ తమతమ శక్త్యానుసారంగా ఆహారం తీసుకవచ్చి యీ ముసలి కిస్తూండేవారు. కాలం వెండ్లినడకలు నడుస్తూంది.

ముసలిమంత్రి ఆలోచనలో పడ్డాడు. తన సేవ కిది ప్రతిఫలమా. దిక్కులేని రాజ్యాన్ని పరుల చేతుల్లోకి జారిపోకుండా కాపాడినందు కిది బహుమానం కాబోలు. ఇట్టి దుస్థితికి పాలుడౌతాడని, తన జీవితంలో ఎన్నడూ తలచలేదు. మహామంత్రిగా నిరంకుశపరిపాలన సాగించిన తనకు పల్లెజీవులు పట్టెడన్నంపెట్టి పోషించవలసిన గతి పట్టింది. ఏమి కాలవైపరీత్యం. తన పూర్వౌన్నత్యాన్ని తలపోసుకుంటూ దినదిన గండంగా జీవిస్తున్నాడు ముసలిమంత్రి. రాజును ధిక్కరించి ఎట్లో తను రాజ్యపాలనా చక్రం త్రిప్పినది మనసుకు తెచ్చుకొని అప్పుడప్పుడు...తన దురహంకారానికి పశ్చాత్తాపం చెందుతున్నాడు.

ఇట్లుండగా ఒకనాడు కనివిని ఎరుగనట్టి గాలివాన వీవసాగింది ప్రళయమే వచ్చిందని ప్రజలందరు ప్రాణాలమీద ఆశ వదులుకున్నారు. హోరుమని పెనుగాలి, కుంభవర్షం. చెరువులు, గుంటలు, ఏర్లు, నదులు, కాలువలు, అన్నీ ఏకమైనాయి. ఎక్కడచూచినా ఎర్రని బురద నీరే. పెద్దపెద్ద మేడలన్నీ కూలిపోయినవి. ఇక గుడిసెలు గాలి సహాయంతో ఆకాశంలో ఎగిరిపోతున్నాయి. ఈ భీభత్సమయంలో ఒక కొండ గుహలో తల దాచుకున్నాడు ముసలిమంత్రి. మరునాడు ప్రొద్దున, గాలివాన తనపని పూర్తి చేసుకొని అలసి నిద్రించింది. అదిచూచి ఆ ముదుసలి గుహనువీడి వెలుపలికివచ్చాడు. వెలుపలి దృశ్యం అతణ్ణి ఆశ్చర్యచకితుణ్ణి చేసింది. ప్రచండ మారుతాన్ని ఎదిరించి పోరాడ సమకట్టిన పెద్ద పెద్ద చెట్లన్నీ కూకటి వేళ్ళతో గూడా పెకలించబడి భూమిపై ఒరిగాయి. వాటి కొమ్మలన్నీ విరిగి పక్కన పడివున్నాయి. నేలమీద చిన్నచిన్న మొక్కలు, గడ్డిపోచలు మాత్రం పూర్వంలాగే ఉన్నాయి. గాలికి తలలొగ్గి అటూ ఇటూ ఊగుతూ తమప్రాణాలను రక్షించుకుంటూన్నాయి. ఒక్కటీ నాశనం కాలేదు. ఈదృశ్యం మరీ చిత్రం గొల్పిందతడికి. ప్రచండమారుతానికి తలలొగ్గిన చిన్న చిన్న మొక్కలన్నీ తమ ప్రాణాలు రక్షించుకున్నాయి. కాని ఆ మహాశక్తి నెదిరించి, పోరాడ సమకట్టిన పెద్దచెట్లన్నీ కూలిపోయినవి.

ప్రకృతిలోని ఈ రహస్యాన్ని గ్రహించుకున్నాడు ముదుసలి మంత్రి. "ఆహా! చివరకు ఈ గడ్డిపరకలే నాకు నీతి నేర్పాయి. అహంకారాన్ని చంపుకొని మహాశక్తివంతమైన రాజ్యాధికారానికి లొంగివున్నట్లయితే నాకీదుర్గతి సంప్రాప్తించక పోనుగదా." అని వాపోయాడు ఆ ముదుసలి మంత్రి.